

3 1761 07568926 5

Book

KANTATER OG DIGTE

AF

CHRISTIAN RICHARDT.

KJØBENHAVN.

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN).

THIELES BOGTRYKKERI.

1880.

PT
8165
R52 K3

INDHOLD.

I. Fra Tid og Lejlighed.

	Side
Kjøbenhavns Universitet	3.
For Studenterne	9.
Ved Promotions-Festen	11.
Sverig-Norges Universiteter	23.
Studenter-Sangforeningen	25.
Fredericias nye Skolebygning	30.
Danmark	32.
Paragraf 5	34.
C. Ploug	35.
C. Hostrup	38.
Helligaands-Kirkens Indvielse	42.
Til H. L. Martensen	45.
Mindesange 1—3:	
† Rudolf Frimodt	47.
† Gotfred Benjamin Rode	49.
† Peter Arnold Heise	51.

II. Religiøse Digte.

Maanebroen	55.
Hvad hjalp det mig	57.
Christus-Troen	59.
Bøn og Arbejd	61.
Kjærlighed	63.

	Side
Matthæus	64.
* Paulus i Cæsarea	67.
Ydre Mission	74.
Indre Mission	76.
Spejling	79.

III. Blandede Digte.

Foraar begynder	83.
Børn	86.
Af en Opera 1—3:	
Laugenes Fanetog	88.
Sang	91.
I Kongens Kjøkken	92.
Fyens Hegn	95.
Uglen og Smaafuglene	98.
Mit Piletræ	101.
* Herodes' Død	103.
I Bergen 1—3	108.
Mand overbord	123.

* Tidligere meddelt i »Det Hellige Land«.

I.

FRA TID OG LEJLIGHED.

For Københavns Universitet.

4 Juni 1879.

Indgangs-Kor.

Frostnatten ruged over Aandens Sletter,
Lunden var tom;
smaat det dog lakked ad de lyse Nætter,
Løvspringet kom.

Frejdig Kolumbus stirred over Havet,
Guttenberg bladed i sin første Bog,
mangen Yngling staved
Sokrates' Sprog.

Trangt var herhjemme, langvejs maatte fare
higende Svend;
Svalen fandt Tag, men Aandens Trækfugl-
skare
savned det end.

Fik da Kong Christian paa de danske
Sletter

stensat og hegnet Kilderne de smaa:

Vore lyse Nætter

Fredsværket saa'.

Kor.

Da flokked sig de Unge tæt

paa hjemmegjorte Bænke;

begyndte med kanonisk Ret,

men lærte selv at tænke.

Og hvem der holdt sit Doktor-Maal

bar Voxlys til Vor Frue, —

til snart det Wittenbergske Baal

beskjæmmed Kjærtens Lue.

Den kutteklædte Visdom faldt,

da Klostermuren raved;

og friske Pust med mere Salt

strøg ind fra Verdenshavet.

Og Vedel varmed ved sit Bryst

de frosne Sangens Fugle;

og Tycho prajed Stjærnen tyst,

som bort sig vilde smugle.

Og Slægt paa Slægt i Stammens Bark
blev gode Navne skaaret;
og saaet blev mangel Kundskabsmark,
som siden rigt har baaret,
Oldkyndighed og Medicin
fik hver sin lærde Ole;
den tredje Ole paa Latin
tog Lyset selv i Skole.

Og kom der et Magister-Hold
det unge Kuld til Skade,
som med Athenes Spyd og Skjold
drev ørkesløs Parade,
saa var der og en Holberg, som
for deres Øre hundred, —
til Sangens høje Musa kom,
og vied vort Aarhundred.

Da gaar i Land en Vikinghær
paa Sjølund's fagre Sletter,
og Ildgranatens røde Skjær
gjør nu de lyse Nætter;
med Kirken Skolen staar i Glød,
og Fruespiret falder, —
da følges i Fostbroder-Død,
de høje Lysets Haller.

Men lynramt Eg skød friske Skud
 og øged sine Grene,
 ja, strakte over Havet ud
 sin Arm mod Norges Stene!
 Og endnu flokke Danmarks Børn
 sig under Templets Buer,
 og vinget end Højskolens Ørn
 «mod Himmellyset skuer!»

Solo.

Se hist ved Lampen
 gaar kjækt i Kampen
 hver Aandens Helt;
 for Jærn og Plade
 kun skrevne Blade,
 og Tag for Telt!
 Men Viddets Ganger
 han tumler bold,
 og Spyd han fanger
 i Sandheds Skjold.

Og Øjet flammer;
 i stille Kammer
 gaar Gny og Brag:
 Mens Skrifter tydes,
 med Aander brydes
 han Slag i Slag!

Skal ej med Skamme
 han fly den Dyst,
 maa Pilen ramme
 hver Dødnings Bryst.

Men Spørgsmaal klirre,
 og Tvivl forvirre
 hans klare Syn, —
 da som fra Himlen
 slaar ned i Vrimlen
 et Tankelyn!
 Den dunkle Gaade
 sin Løsning fandt,
 han kan den raade, —
 sin Sejr han vandt!

Kvartet.

Tak være Alle, som ærlig stred,
 med Alvor, Taalmod og Mod!
 Gjennem deres Navne
 er Kredsløb af Folkets Blod:
 Adelsmænd af gammel Æt!
 Søn af Skipper og Præst!
 ringest Pilt fra Ploven
 gjorde det stundum bedst.

Tak være Hver, som har tøjlet kjækt
sin Tankes stridige Spand,

Aandens Vande dæmmet
til Gavn for vort gamle Land!

Fik ej Folkets bedste Liv,

Barnets, Sangerens Drøm,

Plovens og Hjulets Verden,

Kræfter af samme Strøm!

Slutnings-Kor.

Tiderne rulled, og Slægter svandt, —

du, vor Moder, haardt maatte bløde!

Men hvad for Alverden vor Forskning vandt,

hvad stort og herligt, hvad skjønt og sandt,

skal farve Kinderne røde!

Det gror i Tænknings Dybder tyst,

det dirrer fra Luftens Streng,

blinker fra Stjernens og Lysets Kyst

langt ud over Bøgens Vænge!

— Maatte da vidnes om hundred Aar:

Kong Christians Gaard

graaner af Ælde, men gjemmer Vaar!

For Studenterne.

Ved Studenterfesten paa Klampenborg,

4. Juni 1879.

Vaaren er kommet, og ind hun nu henter
Alt hvad hun forsømte bag snetunge Sky, —
Ungdom og Løvspring, og Vaar og Studenter,
de har været Venner fra Højskolens Gry!
Nylig af Skole vi slap begge to,
hun af den hvide og vi af den sorte, —
nu vil vi svulme, og nu vil vi gro,
storme mod Sommerens Porte!

Vaaren studerer bestandig til Sommer,
aarle er hun oppe og seent først i Seng;
Solen er Lærer, og Høsten er Dommer,
meer og meer hun fylder sin Mark og sin Eng!
Saa vil vi sanke, mens Barken er blød,
lære af Lyset, til Livet skal dømme,
aldrig faa nok, før i Moderens Skjød
fuldmoden Frugt vi kan tømme!

Vaaren sit Pust mod det Gulnede sender:
 Alt hvad der var vissent, det fejer hun bort?
 bort med det Gamle — men, kjæreste Venner,
 kun naar det er vissent og skimlet og haardt!
 Vaar bringer Strenge til Lundenes Spil, —
 frit vil vi flyve, og lydt vil vi sjunge!
 Vaar bringer Varme — og Varme maa til,
 ellers var aldrig vi unge!

Foraarets Løfter, — ja hvo kjender Grændsen
 hvad kan ikke slumre bag Frugtblomstens

Snee —

hvad kan ej knuppes iløn paa Regensen?
 muligvis en Holberg! en Ørsted maaskee!
 Højskolens Frugter, ja dem har vi seet,
 men man af os det Utrolige venter;
 drak vi da Skaal for vort Universitet, —
 Skaal nu for Danmarks Studenter!

Ved Promotionsfesten.

5. Juni 1879.

Musiken af Niels W. Gade.

Indgangs-Kor.

Aldrig din higende Attraa du stiller,
Menneske-Aand!

Altid mod Livets og Skabningens Kilder
bøjes din Vaand!

Skal du end stride og lide og savne,
— granske din Tue og trænge bag Sky,
det var din Tørst, fra ved Dagenes Gry
Adam gav Dyrene Navne!

Sang.

Fiskerdrengen leger ved salten Vesterhav;
dêr finder han i Sandet det vaade, blanke
Rav.

Har Brændingen dig baaret paa sin stormende
Flugt?

Har Solstraalen modnet din gyldengule
Frugt?»

— Og Bølgen kommer skummende med
stigende Flod;

den sprøjter om hans Fod, —

men paa hans Spørgsmaal kan den ikke svare.

Ørkenpiggen stirrer fra Teltets lette Dør:

»Hvor langt er I vel borte, I Blink i Nattens
Slør?

»Du store, hvide Maane, hvor vandrer du i
Løn?

»Naar tømmer du vel atter din lyse Straale-
brønd?»

— Og Palmetoppen hvisker, og Kilden
stemmer i

sin vante Melodi, —

men hendes Spørgsmaal kan de ej besvare.

Alpeskytten plukker en Blomst saa fin og
skær:

»Hvad hedde dine Aner, og blaaner du
kun her?»

Og Blikket farer frem over Gletscherens Hav:
 »Hvem stivned disse Bølger som med en
 Mosestav?«

— Ned ruller da Lavinen i sit dampende
 Skrud;

den svarer paa hans Skud, —
 men paa hans Spørgsmaal kan den ikke svare.

Kvartet.

Saa voxer tusind Spørgsmaal
 som Ax af Agerjord;
 mens andre er i Knuppen,
 som under Havrestubben
 den grønne Kløverflor.
 Og dybt i Sjælens Grunde
 de stærke Længsler blunde,
 som lønlige under Bøg og El
 de klare Kildevæld.

Recitation.

Men, vil du have Svar, da spørg dig først:
 hvad var din Længsel? hvilken var din Tørst?
 mod hvad Art Sandhed higer Sjælens
 Kræfter?

Thi var det den, Pilatus spurgte efter

i raadløs Tvivlen — har du ikke spurgt
om Tyngdeloven, men om det, der tynger!
og ej om Stjærnens, men om Frelsens Veje!
og ej om Verdens underfulde Ror,
den Kraft, der holder Jorden ret i Løbet,
men om den Forsyns-Haand, der styrer
Roret —
gaa med din Længsel da til Bethlehem,
hvor der er Rum til fler' end Østens Vise!
Thi, om du kunde høre Græsset gro,
og skifte Løndomsord med fjerne Kloder,
du købte dig dog ej en Times Fred!

Men, var det ej dit Hjertes Savn, som
spurgte,
— saa' du dig om i Verdens tusind Riger,
og raabte: Lys! da tænd kun trøstig Faklen
ved Altrene i Videnskabens Tempel,
hvis Ild er ikke som Prometheus-Gnisten
et Ran fra Himlen, men en Himlens Gave,
Glimt af hans Lys, som raabte først: Bliv Lys!
Ja grib kun Kjærten, tag en kyndig Fører,
far op mod Mælkevejens Taagestjærner,
stig ned til Tungemaals og Slægters Vugger,
ud i Naturens, ind i Tankens Løndom —
vær med i Kampen mellem Aand og Aand,

hvor end i Luften, som i Hunnerslaget,
de længst Henfarnes Aander kjæmpe med:
højt skal du undres, henrykt skal du takke!
thi du skal see, at al den Kundskabs-Mønt,
som glider daglig mellem Folkets Hænder,
— fra Smaafolks Penning, til den Vises Guld —
fik Præg og Lød i Videnskabens Digel!
Ja, som til Farten over Land og Fjeld,
saa til vor Tale, til vort Tænkesæt,
blev Skinne-Vejen lagt fra Gransker-Cellen;
selv Kunstens underfulde Billed-Verden
har faaet Lys og Vink fra samme Værksted.

Og, hvordan end i Jordskjælv Riger brage, —
der er et Broderskab af mange Slægter,
af mange Folk og mange Tungemaal,
som skræmmes ej af Tidens Bølgeslag,
men bygger som Korallen tyst sin Bygning,
og vider stadig ud vor Videns Lande;
en Fredens Hær, hvis Arbejd spired' frem
ved Nilens Bred og paa Chaldæas Sletter,
men holdt sin Høst i Akademos' Lunde;
en Flok af Søgende, en stille Skare,
— skjøndt altid spydberedt paa Aandens
Vidder —
som efter Gotekamp og Folkeblanding

fik Natte-Ly til Laans bag Klostermuren,
 til de fik egne Hjem, — af Munkesteen.
 Men da Hellener-Toget gik paa Våndring,
 og da med Luther Tanken kastede Kutten,
 da Aand og Vidskab lig en Bøgeknap
 fik sprængt sit Svøb af runkne Pergamenter,
 sprang ud og svulmed' i sin Friheds Foraar:
 da rejstes trindt om Lande Lærdoms-Haller, —
 i Danmark ved de lyse Nætters Tid!
 Ja, som fra Delphis Trefod Svaret toned',
 er end hver Videnskab en Pythia,
 en Aandens Mø, en Helligdoms-Præstinde,
 som bringer Menneskene Gudens Svar —
 fra Lyset! ej fra Delphis Taagedampe.
 Og, synes stundum Svar mod Svar at glamme,
 — se til, om og de svare paa det samme!

Solo og Kor.

Thi hver fik eget Kald og Kaar,
 sin Væv at slaa, sin Traad at klare,
 Sit at forstaa, Sit at erfare,
 saa langt vor Videns Grænse naa'r.
 Men søsterligt sig Kransen binder,
 thi alle blev de Tjenerinder
 i samme Sandheds Tempelgaard.

Theologien.

Det Ord, hun hørte bag Judæas Ranker,
hun følger paa dets Verdensvandring ud;
med det hun vejer Menneskenes Tanker,
og prøver Røsten, om den er af Gud.
Hun billed-maler Kirkens Chor og Rude,
men om dens Indgang samler hun sin Hær,
og signer i dens Vievand sit Sværd,
og vinker ad de Søgende derude.
— Men glemmer hun, i Løn at bøje Knæ,
ja stormer Kirken, den hun skulde væрге,
og taarner Klipper op om Korsets Træ, —
da kjendes det, at Troen flytter Bjerger.

Retsvidenskaben.

Skjønt ammet op i Sydens Marmorsale,
og vant at føre romersk Foldekast,
Hun lærte Folkets Sæd og Folkets Tale,
og hegned Borg og Hytte lige fast.
Foruden Sværd, fra Tankens Dommerstol
imellem Mit og Dit hun Skjellet maaler,
og vejer Rettens Krav paa gyldne Skaaler,
til Tungen peger højt mod Retfærds Sol.
— Ved Lovens strenge Bogstav staar hun Vagt;
men stundum lægger hun sin Dommerdragt,
hun slipper Tavlen, griber Aandens Kjærte,
og peger tyst paa Loven i vort Hjerte.

Lægevidenskaben.

En Vingaardsmø med arbejdsvante Hænder,
som vander, binder op og solevender,
og holder Mulden reen om Livets Frø, —
dog midt i Fredens Dont en Kampens Mø!

Mod Sot og Syge drager hun i Dysten,
den Fenris baster hun med kløgtig Haand,
og henter Kræfter til sit Tryllebaand
fra Mark og Fjæld, ved Kilden, og ved Kysten.
Ja selv med Døden drøje Hug hun skifter,
og hærder Værget i dens egne Gifter.
— Men staar hun spørgende i Dødninghaven,
da planter Troen sine Kors paa Graven.

Filosofien.

Ad Tidens Strøm, hvis Kyster hun vil tegne,
hvis Løb hun forsker ud til mindste Sving,
hun styrer ind mod Livets dunkle Egne,
vil følge Strømmen til dens Kildespring.
Hun maaler Sjaeledybets Katarakt,
i Mythens Urskov tør hun Lysning bryde,
ukjendte Slægters Tale maa hun tyde;
frem trænger hun ved Tankens egen Magt.
Alt hvad hun saa', maa hendes Viden tjene,
fra Hieroglyf, til Plante, Dyr og Stene.
Men, øjner hun, hvor Livets Kilder springe,
— hun møder dem, der fôr paa Troens Vinge.

Naturvidenskaben.

Hun, vort Aarhundredes kjække Yndlings-
Tærne,
hun er den yngste blandt de Søstre fem;
opkiltet, rap tilfods hun iler frem,
hermod en Stjerneblomst, hist mod en Stjerne.
Og som de tusind Løv gav Stammen Hvælv,
og atter tusind Kroner tjælde Skoven,
af tusind Tegn hun sammenstaver Loven
for alt paa Jorden, for dens Vorden selv.
Med Damp til Ganger, Lyn til Sendebud,
hun fører Magtens Scepter som en Gud;
dog er det Skaberen, hvis Værk hun lover,
hans Dybder, hendes Fakkell lyser over!

Slutnings-Kor.

Her saa' vi gennem Kundskabs Glar.
Men hist, i Lys af andre Sole,
vi skal i Evighedens Skole
see Aandens Eenhed reen og klar;
og, løftet' over Jorde-Striden,
i al vor Tro, i al vor Viden
see samme Stammes Tvilling-Green,
saa vist al Sandheds Gud er en!

Sverig-Norges Universiteter.

Tre Fyr i høje Nord er sat
til Værn mod Skjær og Taage,
de skal i Mulm og Vinternat
om unge Skuder vaage!
De lyse over Aandens Strand,
selv tændte fra det Høje,
for hver som vil og hver som kan
et Tankens Havdyb pløje.

Det ældste, fra ærværdigt Mos,
med store Navne glindser!
Det yngste har alt Ry og Rôs
for gode, stærke Lindser!
Det tredje, rejst som Fjendebo,
men nær til Danmark bundet,
har med Tegnér lagt Straalebros
tværs over Øresundet!

Og som naar Vintrens sidste Gys
for Vaarens Pust sig taber,
Fjeldfyrrer sætter nye Lys
i gammel Kandelaber, —
har altid yngre Slægters Kraft
fornyset Aandens Flammer
i samme Lejer, de har havt,
og i de gamle Rammer.

De Taarne tre, dem allen Stund
med Drotten Folket værnede,
de stande fast, paa Sandheds Grund,
af Himlens Lys omstjærned!
De knejse frit med stærke Blus,
og øge Lysets Styrke,
til fjerne Odders Bjælkehus
er revet ud af Mørke!

Ved Studenter-Sangforeningens Fest.

16 December 1879.

Kor.

Herlige Sang,
barnfødt hos Droslen i Dale,
fostret i Havfruens Sale, —
herlige Sang!

Du var vor Fryd,
Leg som med tonende Ringe!
Flugt som paa brusende Vinge,
du var vor Fryd!

Solo.

Studenten sang i Fædres Old
om Venskab, Vin og Piger.
Den Sang var munter, brav og bold,
men Tonespil i Dur og Mol
var lidet kjendte Riger.

I Sangkunst var Studenten stum,
 og end i Slummer Musen;
 da steg hun fra sin dybe Slum,
 lig Cypria af Havets Skum,
 af Frihedslivets Brusen!

Hun vinker med sin Jomfruhaand,
 hun vier vore Faner!
 I Folkevisens Klædemon,
 med Ulla Vinblads Flagrebaand,
 til Sangerdyst hun maner.

Studentersang, du herlige,
 — o glade Fremtidsvarsel! —
 ret snart du blev den særlige,
 aldeles uundværlige
 ved Bryllup eller Barsel!

Kvartet og Kor.

Ja Tonestrømmen bølged let
 og nok saa net
 i baade Kor og i Kvartet,
 alt for en Jomfruskare!
 Og frydet har det mangan Sjæl,
 og kryddret vel hver Festens Kveld,

naar alle Stemmer sang,
 snart mægtigt crescendo,
 snart diminuendo, —
 allegro non troppo, —
 allegro galoppo — o. s. v.
 saa lifligt som Fuglene kviddre!

Og Koret i Studentens Gaard
 sin Yngel faar;
 sin Lærketrille Sangen slaar,
 vidt over Danmarks Vange!
 O Masser af Forgreninger,
 o Høst af Sangforeninger!
 Ja snart Alverden sang:
 fra Livjæger-Flokken
 til Brolægger-Stokken,
 fra Meelmand og Bager
 til Bybud og Drager o. s. v.
 saa flittigt som Fuglene kviddre!

Melodrama.

O Sangforening!

I Højtidssalen som bag fire Vægge
 var Du Studenterlivets Kjæledægge, —
 det er den offentlige Mening;

og det kan ikke nægtes, de Kvartetter,
 de favoriseres jevnlig med Billetter!
 Saatidt Du drejer paa din vante Lire,
 og kjører frem med dine Fire,
 dêr tydes Alting til Elskværdighed,
 dêr kjæler man for dine Kunstnerykker,
 selv om Tribunen gaar istykker,
 og Koret med!
 Ja Sang er Magt,
 det mærker man som sagt.

Tenoren er en Ild-Aand, fyrig skjøn
 (og stærkt i Velten hos det svage Kjøen),
 som flammer Sjælen op, lig Ilden Hørret,
 og smelter Hjerterne (og stundum Smørret).
 Sekunden er en Luft-Aand, af de stille,
 som aldrig stormer løs med Fagter vilde,
 men følger trolig i Koncertens Timer
 sin Tvillingbroder, ganske som han primer.
 Og Primo-Bassen er en Jordens Søn
 (som Jordens Spirer stundum noget grøn),
 der gjerne melder sig i store Skarer,
 og traver uden mange Dikkedarer.
 Men »Andra Basen«, han — ja han er Basen
 (hvis ikke han da synger som et Asen):

han er som Havet med den dybe Torden,
som spejler Lys og Luft, og favner Jorden!
han holder sammen støt paa hele Grejen,
og brummer: der er Ingenting ivejen!

Af disse fire skønne Elementer,
rørt sammen i en herlig Harmoni,
har dannet sig imellem os Studenter
en Stat i Staten, stærk og fri!
Og lutter glimrende og stolte Minder
en sagnrig Oldtid fast til Nutid binder.

Kanon.

Ja længe leve Sangen
paa Læben og i Bryst!
Saalænge Toner lykkes,
saalænge Noder trykkes,
saalænge Punsch der brygges,
er Du vor Hjertenslyst!

Ved Indvielsen af Fredericias nye Skolebygning.

28 September 1880.

Hil dig vor gamle Skole,
vor Ungdoms gode Ven,
udi din nye Kjole
du kjendes knap igjen!
Og dog du hørte glamme
vor bølgekaade Hær,
og dog du er den samme,
vi længst har faaet kjær!

Saa sank os i din Skygge
om Kundskabs klare Væld,
bring Liv og Lys og Lykke
hver ung og aaben Sjæl!
Og gid du maa omarme
til Væxt og Varetægt
i Friskhed, Mod og Varme
en »Sjette Juli«-Slægt!

Et Kuld af Kammerater
ved stærke Lillebelt,
af tapre Landsoldater
paa Aandens vide Felt,
saa flinke til at lære
som til at gjøre Gavn,
vort Fædreland til Ære!
og Fredericias Navn!

Og som i Beltets Bølger
i Skummets hvide Flom,
et Kuld det andet følger
og stadig skiftes om,
saa følge Slægt paa Slægter
i Skolen ind og ud —
kun ingen, som fornægter
sit Land, sit Kald, sin Gud!

Da skal i sene Dage
vi takke dig paany,
naar Tanken gaar tilbage
til Landsoldatens By!
Mod Tidens Tand og Fure
du knejse ungt og kjækt —
trygt stande dine Mure
i Herrens Varetægt!

Danmark.

Foraaret 1879.

Du Land fra Oldtids Dage,
vort milde Fædreland,
haard er din Nutids Sage,
og skygget er din Strand!
Vel Bøgens Løv dig krands
og gør dig ung og skjøn,
dog som bag isgraat Pandser
dit Hjerte slaar iløn!

Hvad hjælper det, vi kalde
de stolte Minder frem,
naar Nuets Skygger falde
saa sorgfuldt over dem!
Til Spot kun blinker Gaasen
fra Volmer-Taarnets Kam, —
trak Tysken ej i Baasen
med Fattigmandens Lam!

Hvad hjælper det, vi holde
om Thyras Minde Vagt,
vil ej vi bygge Volde
mod lynsnar Overmagt!
Hvad hjælper det, vi sværge
ved ham fra Nørreriis,
om ikke vi vil væрге
vor Rede ligerviis!

Men kunde vi blot tage
vor Trængsel som en Tugt,
vi skulde Sundhed drage
af al den beske Frugt!
Den Haand, som kan nedbøje,
oprejse ogsaa kan, —
o Herre i det Høje
bevar vort gamle Land!

Paragraf 5.

Vinteren 1879.

De sletted ud en Paragraf,
og bagfra Dolkestikket traf.

En anden Pagt der dog er til,
med Paragraf af Lyn og Ild!

Og dêr den femte hedder saa:
Ej Nogen tør ihjel Du slaa!

Og vil de myrde Folk og Sprog,
og vil de trevle Dannebrog, —

Af al den Vold og Ulivsfærd
skal Herren smedde Hævnersværd!

Carl Ploug.

1829—79.

I

Jylland, Jylland var hans Vugge,
 gammelt Vuggelin for Mænd,
 Aacns Blink og Hedens Alvor
 finder I hos ham igjen.
 Stormens stærke Vingefang!
 Havets høje Bølgegang!

Og som Klitten er han furet,
 Tiden har ham pløjet tyst,
 mangan Skramme ser I ikke,
 den er gjemt i Kjæmpens Bryst.
 Derfor er der Vemodsdrag
 i hans stærke Harpeslag.

Sandhed er det, han har villet
 som en ærlig frygtløs Tolk:
 Sandhed mellem Folk og Konge!
 Sandhed mellem Folk og Folk!

Den gav Sangen Straaleskjær,
den gav Odden i hans Sværd!

Men den Magt, som har bevaret
ham for Egennyttens Brand,
det er Sønnekjærligheden
mod vort gamle Fædreland!
Den slog Gnister i hans Dyst,
den er Slaget i hans Bryst.

II.

Op da, Studenter, alle tilsammen,
hver, i hvis Minde hans Navn gaar igjen,
hver, han har døbt til Alvor og Gammen,
takker vor Høvding, vor Sanger, vor Ven!
Halvhundred Aar med Hjelmhuen aaben,
aldrig af Sadlen, altid i Vaaben,
svang han sin Pallask, sang han sin Haaben,
tro mod det Banner, han hylded som Svend.

Ja dets Indskrift er den samme,
som han hilste med Ynglingens drømmende
Smil,
og hans Hjertes stærke Flamme
har »ej løjet« sin Varme, ej »lejet« sin Ild!

For Lykken raader Gud —
men Vagten holdt han ud,
og mod Tidsaandens Jætter
han end er vor Thor,
»og han rammer
med sin Hammer«,
med sin blødeste Sang,
med sit staalklædte Ord!

Op da, Studenter, alle tilsammen,
hver, i hvis Minde hans Navn gaar igjen,
hver, han har døbt til Alvor og Gammen,
takker vor Høvding, vor Sanger, vor Ven!
Halvhundred Aar med Hjelmhuen aaben,
aldrig af Sadlen, altid i Vaaben,
svang han sin Pallask, sang han sin Haaben,
tro mod det Banner, han hylded som Svend.

C. Hostrup.

Juni 1880.

En Sangspildigter — bort til Præste-Pligter!
 det rimer nok, men kan det rimes sammen?
 »Ja,« siger Spotteren, »med største Lethed:
 han skifter bare Publikum og Sted,
 og bytter sit Theater med en Kirke --
 hist var han morsom, her han deklamerer!
 Men saadan er det ej, og mindst med
 Hostrup, —
 den Kaldelse, der gjorde ham til Præst,
 har levet i ham, længe før han kaldtes!
 Det Blik, hvormed han fra Regentsens Celle
 saa' paa sit Gjenboskab i Smedens Stue,
 den Lunets Plaskregn, hvormed overgivent
 han hundred Gange i »Soldaterløjer«
 har kommanderet vore Lattermuskler,
 de gik fra først af sammen med et Alvor,
 der havde fuldt saa god en Barneret

som Læbens Smil og Skjælmen i hans Øje.
 Der var en lystig Gjøg, som havde lagt
 en Haandfuld Æg i Droskens tyste Rede:
 da de var ruget ud, da Kukkerne
 fløj ud paa egen Haand og fyldte Skoven
 med munter Støj, med Drilleri og Gammen,
 da lød, i Vexelklang med Gjøgens Latter
 — naar Mulmet sank, det svale — Drossel-
 røsten,

en nordisk Sangfugls Røst fra Hjertets Dybder,
 og den — og »Præsten« — de var begge med
 i baade »Eventyr« og »Tordenvejr«,
 i alt hans Digter-Syn og Digter-Dømmen,
 ja selv fra tidlig Tid i »Tranedandsen«;
 thi hvor han tegner os en ferniseret,
 forloren Dannelse, der kommer frem
 det Had til Skin og Humbug, Løgn og Hulhed,
 som er al Sandhedslængsels ægte Søster,
 og som han fra sin Ungdom bar i Hjertet.

Just Den, der sætter Livets Formaal højest,
 et evigt Maal! just han maa højest smile
 ad al den Vigtighed, den tomme Daarskab,
 som joller rundt i Døgnets Karuseller,
 rundt, altid rundt, mod Maal, som ikke findes!
 Men just den Samme, som med Smil begyndte,

og brugte flinkt sin lette Lugekniv,
 han vil, — naar Tiden er der — lettelig
 ombytte Lugekniv med Plov og Saasæk
 og gaa i Kast med Jordens Grundforbedring,
 først hos sig selv — derefter hos de Andre.

Saa — tænker jeg mig — saadan gik det
 Hostrup!

Det, som han lo ad før, det Skvaldergræs,
 som bobler frem fra alle Muldens Rifter,
 den Hejresæd, som vil agere Hvede,
 den Mængde Agerkaal,
 som nok gjør Agren gul, men ikke gylden,
 ser han med Et som det, den er: som Ukrud,
 som Farer for Guds gode Sædekorn;
 i al den smaalige Forfænglighed,
 som ej gjør nogen Moders Sjæl Fortræd,
 ser han Fortræd — Fortræd for Aand og
 Hjerte;

og alle disse smaa Naragtigheder,
 han saa' saa klart som Faa — i dem han
 øjner
 smaa Rodskud af det gamle Syndens Gift-
 træ —

og dog i disse Narre: Mennesker,
 Brødre og Søstre af den samme Fader!

Da kan han ikke male mer med Smil —
der kunde komme Taarer let imellem
og gjøre Tegningen utydelig —
da faar han Trang til mer end til at holde
Latterens Hulspejl frem, Trang til at kalde
Sjælene frem for Hellighedens Spejl
i Frelserkikkelsen fra Bethlehem,
at de maa se sig selv i Lys af Lyset
og gribe Haanden, som kan rense dem
fra alle disse smaa — Spedalskhedspletter.

Vi Andre, vi kan sukke, at vi tabte
ej blot »en Smule Digter«, nej en Mester
i Scenens Kunst, en realistisk Maler
med Lys og Himmel i sin Billedverden!
Men takke vil vi ham, nu da han graaner,
for al den Friskhed, han har bragt tilhuse!
Endnu til Sang sin Strengelig han læmper —
Gud give ham en varm og lys September!

Ved Helligaands-Kirkens Fornyelse.

6 Maj 1880.

I.

Spiret blinker højt i Sky,
Kirkens Hal er rejst paany,
bødet Rift og Fure;
mangen flittig Arbejdsdag,
mangt et lille Hammerslag
styrket har dens Mure.

Herre, Du vort Liv, vort Lys,
lad din Kirke saa forny's
paa sin Grund den gamle!
Gjør mod Tidens vilde Kast
Hvalv og Støtter dobbelt fast!
Selv hvert Brudd Du samle!

Rust din Menighed til Sejr!
 Lad paany dit Pintsevejr
 over Mængden lyde!
 Sænk din Aand i Daabens Elv!
 Ræk os underfuldt Dig selv,
 naar vi Brødet bryde!

Hør vor Bøn og svar vort Raab,
 og forøg os Tro og Haab,
 Taalmod under Smerte!
 Lad med Ordets Hammerslag
 Aanden rense Dag for Dag
 Templet i vort Hjerte!

II.

Du, som Freden os forkynder,
 Du en Frelser, jeg en Synder,
 Du med Amen, vi med Bøn!
 Du med Naaden, vi med Skammen, —
 ak, hvor vi dog passe sammen,
 Du Guds Salvede, Guds Søn!

Derfor steg Du fra det Høje,
 at Guds Naades Tempelfløje
 favne maa den ganske Jord, —

tag da ogsaa her din Bolig,
giv at vore Hjerter trolig
favne maa dit Livsens Ord!

Giv de Røster som skal lyde,
med Guds Julebud at fryde,
med Hans Lov at bøje Trods!
sandt Dit Billed os at male,
og til Viljerne at tale,
kun til Vilje aldrig os!

Giv saa os, med Ild paa Tunge
Tak og Lovsang Dig at sjunge
for det Ord som til os lød!
først at lytte, saa at lyde,
med vort Adamsliv at bryde,
tjene Dig i Liv og Død!

Til

H. L. Martensen.

15 April 1879.

Det stormer over Verdens Strand;
og Klagesang og Veraab lyder,
at Midgaardsormen Kammen skyder,
og blotter Øjets Afgrundsbrand!
Og Raab der høres under Dække:
Snart gaar isønder Kirkens Snekke, —
nu frelse sig, Enhver som kan!

»Ja, frelse sig hver Støvets Søn!
kun ej i Døgnets Redningsbaade,
men ved at møde Mulm og Fraade
i Tro! i Lydighed! i Bøn!
ved vaagen Kamp i Lid til Naaden,
thi Kirken selv er Redningsbaaden!
og Herren er ombord iløn!«

Det Troens Svar, det toned fast
fra Dig, vor Kirkes høje Styrrer,
lig Orgelsus, lig Klang af Lyrer
igjennem Stormens vrede Kast!
Og Roret slap Du ej af Hænde,
lod ej Dig true til at vende,
men holdt mod Stjærnen Øjet fast.

Og gynged det lidt mindre haardt,
Du førte Snekkens Logbog nøje,
og tegnede med en Mesters Øje
et Christenlivets Verdenskaart:
med Evighedens høje Strande!
med Skjær og Dyb og stille Vande!
med Herrens Billed og med vort!

Saa tag vor Tak for Troens Blus,
Du tændte i de mange Hjerter!
for Hyrdesprog fra Altrets Kjerter!
for Tankens høje Vingesus!
Men Han, hvem Du vil ene tjene,
livsalig Fred din Aand forlene,
en Kveld som hin i Emaus!

Mindesange.

†

Rudolf Frimodt.

21 Marts 1879.

Hyrde var han, en af dem,
som blandt Tjørn om Lammet leder!
Tjener var han, en af dem,
som til Bryllup Stakler beder!
Høstkarl var han, en af dem,
som har Frugter med sig hjem.

Til Guds Arbejd var han skabt,
Sjæle har han søgt og fundet --
Klager Christne: vi har tabt!
Jubler Christne: han har vundet!
Hver en Læbe, lukt i Fred,
raaber om Guds Trofasthed!

Hver en Vilje, stærk som hans
 til i Guds sig ind at bøje,
 hvert et Blik, som i sin Glands
 fik et Skjær fra Thabors Høje,
 hver en Haand saa blød og fast —
 sejrer samme Stund de brast.

Jævdøgn-Stormen over Sne
 spotter hver som tror paa Sommer,
 Øjet kan ej Vaaren se, —
 dog ustandselig den kommer!
 Saa er Livets Foraarsvej, —
 tro, om end du skuer ej!

Død og Grav, hvor er din Sejr?
 Den, fra hvem du vristed Værget,
 den, du slog med Jævdøgn-Vejr,
 ham har Frelserhaanden bjerget
 til en Vaar som ej forgaar,
 til de Frelstes Børnekaar!

Tak Du Naadens, Trøstens Gud,
 som gav Glød paa Støvets Tunge,
 som din Tjener fried ud,
 mens hans Kræfter end var unge!
 Fred med ham! og Fred med os!
 Sank os, Synd og Død til Trods!

†

Gotfred Benjamin Rode.

12 September 1878.

Kun Natten hørte Sukket,
da Hjertets Slag blev stilt;
men nu er Øjet lukket,
som kunde se saa mildt;
og nu et Aasyn dølges,
af Jordeklokker følges,
som, selv naar Alt var armt,
har lyst saa rent og varmt.

Ja tidligt fik Du Aften,
og brat September-Kveld;
en Vunde tæred Kraften,
alt paa din Manddoms Skjel;
men midt i Suk og Trængsel
blev stærkere din Længsel
fra dette Stubbens Land
mod Livets Foraars-Strand!

Thi dybt i Sjælen gjemte
Du paa din Barndoms Tro,
og Hjertets Strenge stemte
til mild og fredsæl Ro!
Da Vinterstormen isned,
og Lykkens Blomster visned,
Du vandt kun længer frem,
ved Lys fra Bethlehem!

Farvel da, Ven og Broder,
Farvel i Jesu Navn!
Ved Livets klare Floder
Han stille Suk og Savn!
Hvor Naadens Kilder bruse,
hvor Fredens Palmer suse,
Han samle os engang
til hellig Takkesang!

†

Peter Arnold Heise.

12 September 1879.

De tyste Tonestrømme
i Alnaturens Baand,
de stærke med de ømme,
dem gav han Liv og Aand.
Ak, med hans Kunstner-Hjerte
en Tone-Kjæde brast,
en Klang af Fryd og Smerte,
i Skjønhed tryllet fast.

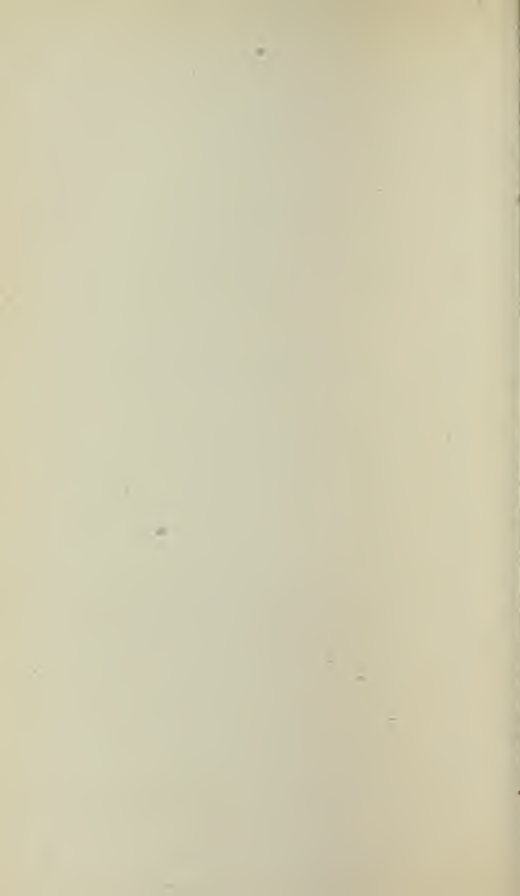
Men Støvets dybe Drømme
om Fred og Naadebud,
de bundne Tonestrømme,
de løses kun af Gud;
og først maa Hjertet stemmes
til hellig Harmoni,
og Egenviljen tæmmes,
før Sjælen vorder fri.

Du Treklang af Guds Naade,
Tro, Haab og Kjærlighed!
som gjennem Synd og Vaade
kan ene tone Fred, —
stil du hans Hjertes Længsel
ved Jesu Frelserfavn,
og kling i Jordens Trængsel
med Trøst for Sorg og Savn!

II.

RELIGIØSE DIGTE.

— 330 —

Maanebroen.

Maanen lægger sin Straalebro
 over de Strømme stride;
 som over Scenen i festlig Ro
 Sundets Sejlere glide.

Der kommer een, og to, og tre,
 i Glands tilsyne de komme!
 Sejlet straalers af Sølv og Snee, —
 men brat er Synet omme!

Slugte dem Havet? Er der ej
 et Kjølvand hist i Skyggen?
 Stopper i Mørket Skudens Vej?
 Nej, Glandsen vendte de Ryggen!

— Saadan en Baad er Menneskets Liv.
 Om Kjølen Bølgerne funkler,
 men — til en Tilskuers Tidsfordriv —
 den svinder snart i det Dunkle.

Hvor Lyset spilled paa Top og Sejl,
er Intet meer at skue;
Andre vugges paa Havets Spejl,
og glittre i sølvklar Lue.

Dog vandrer Baaden sin tyste Vej
over de sorte Vande.
Slugte den Dødens Hav? O nej,
den gled mod de evige Strande.

Hvad hjalp det mig —

Hvad hjalp det mig, om Stjærnerne jeg
kjendte
og kunde deres Afstand regne ud,
om ej den Afstand mig i Hjertet brændte,
som skiller mig fra Hellighedens Gud!
om ej jeg sørged og blev ved at sørge,
om ej jeg spurgte og blev ved at spørge,
til Svar jeg fandt i Julens Frydebud!

Hvad hjælper det, jeg veed, at tusind Mile
mig rykke nær ved Bæven i en Traad,
hvis ej min egen Bæven finder Hvile
i Troen paa Guds faderlige Raad, —
hvis ej jeg veed, at Han i Himlens Sale
er mig saa nær, saa jeg til Ham kan tale
og fange Svar som stiller Angst og Graad!

Hvad hjalp det, om jeg gransked alle Love,
kun ikke Loven i mit eget Bryst!

Hvad hjalp det, om jeg sorgløst vilde vove
at døve mine Lov-Brudds Dommer-Røst!

Men dømmer mig mit Hjertes tunge Smerte,
Guds Kjærlighed er større end 'mit Hjerte,
Steentavlens Trusel smelter hen i Trøst!

Christus-Troen.

Tro, som overvinder Alt!
eneste i Verden vide,
der kan trøste dem som lide,
der kan styrke dem som stride,
der kan rejse dem som faldt —
straal som i de gamle Dage,
da det Verdenskampen gjaldt!
Viis dig mægtig i de Svage!

Mellem Ulve gik du Bud,
svøbt i Ringhed som din Mester!
haanet af Alverdens Præster,
Dødsens Barn ved Romas Fester —
mægted dog at holde ud:
slukke Løgnens Offerkjerter,
rejse for en hellig Gud
Tempelhvalv i Hedning-Hjerter!

Der er Úlve nok endnu,
som mod Hjorden viser Tænder!
der er nok af løse Venner,
som ved første Anskrig render,
svajende i Sind og Hu —
o men Hyrden er den samme,
og den samme er og du!
Ej du vorde vil til Skamme!

Der er nok af Slangens Kuld,
som i Sjælens Dyb har Leje,
som vil slime vore Veje,
røve os vort bedste Eje
og forgifte Hjertets Muld —
dog er Herren Slangens Mester,
værger os med Skjold af Guld,
hvor hans Aand et Hjerte gjæster!

— Stjernelys fra Bethlehem!
straal igjennem Tidens Taage,
ram de matte Øjenlaage,
bring os alle til at vaage,
og de Tvivlende beskjem!
Lys os ind til Naadestolen,
led til Golgatha os frem,
og bebud os Paaskesolen!

Bøn og Arbejd!

Kommer det end ej til Knælen
eller Beden med din Mund,
dog Guds Himmel skal i Sjælen
spejles som i Hav og Sund!
Arbejd fast og uforsagt, —
men lad Bønnen holde Vagt!
Mej din Rug og sank din Hvede,
men lad Hjertet altid bede.

Jesu Billed, lad det blinke
med det første Morgenskjær;
Jesu Billed, lad det vinke,
naar du ender Dagens Færd;
Tag Ham med i Mark og Skov,
hos din Le og hos din Plov,
har Han salvet Øjets Hinde,
vil du allesteds ham finde!

Fylder Krybben du for Horset
husk, i Stalden blev Han fød?
Lægger du i Spanden Korset,
husk, paa Korset er Han død!
Vandrer du ved Axets Fod,
husk, Han sejerrig opstod! .
Stiger Lærken for dit Øje,
husk, Han troner i det Høje!

Ser du Kjæmpestammer blandes
himmelhøjt i Skovens Hvælv,
se mod Pavlus og Johannes, —
Krat og Risbøg er vi selv.
Giv dog Agt paa Skovens Smaa,
ogsaa de vil opad naa,
Muld og Marv er dog den samme,
ogsaa du kan vorde Stamme!

Læser saa af Jord og Himmel
altid du en hellig Text,
skal med Jordens Børnevrimmel
selv du nok fornemme Væxt!
Aander altid ej dit Bryst
selv i allertravlest Høst?
Midt i Arbejdsdagens Hede
kan dit Hjerte altid bede.

Kjærlighed.

»Kjærlighed er Lovens Fylde«,
er Guds Lov i Blomsterskrift;
kommer ej med Flammetsorden
men med Foraarsvindens Vift.

Kjærligheden er en Rose,
fuld og duftende og rig;
Pligten er det grønne Bæger
under Kjærlighedens Flig.

Kjærligheden er som Havet,
gjør med Sang sit Hverdagsværk;
den har Byrder nok at bære,
men den er saa bølgestærk.

Kjærlighed har Vaarens Solblink,
Somrens Fylde, Høstens Fred,
kjender kun af Vintren Hvilen,
— falmer ej i Evighed.

Matthæus.

Hvor Bjerg og Bølge knyttes
i grønne Vinløvs-Baand,
hvor Rom og Israel mødtes
og brødes, Aand mod Aand,
der sad i Tolder-Boden
Matthæus under Tjæld,
ej langt fra Jordan-Floden,
og nær ved Livets Væld.

Han ser paa Søens Flade
de hvide Sejl i Flok,
han har paa Bordets Plade
af blanke Ruller nok;
men dybt hans Hjerte grunder,
mens Læben bliver stum,
paa Israels store Under
her i Kapernaum.

Han stod bag Palmeviften,
 og hørte Jesu Mund
 uddybe Ørken-Skriften
 og Salighedens Grund;
 saa gav han sig i Lære
 mod Jordens Sorg og Savn
 hos Markens Liljehære,
 hos Himlens Spurv og Ravn.

Matthæus' Sjæl sig fryder,
 da Herren gaar forbi!
 »Kom, følg mig!« Røsten lyder, —
 og flux han gjør sig fri:
 han lader Sølvets skinne,
 og følger Jesu Fjed, —
 hvad Tab, om han kan vinde
 Guds Riges dybe Fred!

— O Venner, I som bygge
 i et Kapernaum,
 hvor midt i Syndens Skygge
 dog Jesus ejer Rum;
 hvor Guld og Gammen blinker
 fra mangel Offerlund, —
 see dog, hvor Herren vinker
 endnu i denne Stund!

Følg efter, naar Han kalder
ved Morgen eller Kvæld!
I Ungdom eller Alder
sig Synd og Sorg Farvel!
Skal Vejen ogsaa vende
mod Urtegaarden ned,
følg ham til Verdens Ende,
til Lys og Liv og Fred!

Paulus i Cæsarea.

Paulus er i Baand og Lænker.
See, han stirrer gennem Gluggen
paa det Bølgehav, hvis Vuggen
snart skal bringe ham til Rom.
Lange Aar han maatte vente
her i Cæsareas Fængsel;
nu sig drejer Dørens Hængsel,
Vagten er der for at hente
ham endnu engang til Dom.

Der er Fest idag paa Slottet:
Kong Agrippa er i Staden.
Folk har staaet tæt paa Gaden,
for at see den hele Pragt:
Vognens blomstersmykte Trone,
Hestens blanke Sølvklokker!
Perlen i Agrippas Krone!
Berenikes Slangelokker!
og den sorte Æresvagt.

Landets Romerhøvding, Festus
 vil et Bæger med dem tømme;
 med det Samme skal de dømme
 i en Sag, som vakte Harm.
 Festus er i Hallen rede,
 — Neros Træl, og sine Lysters —;
 nu ad Trapperne de brede
 gaar Agrippa ved sin Søsters
 Dronning Berenikes Arm.

I en sivgrøn Silkekjortel
 skrider Titus' Elskerinde
 mod sin Tronstols Marmortinde,
 blændende som Fakkelskin.
 Mens paa Purpur blødt de bænkes,
 rasle Silkens Folder vide;
 men en Raslen som en Lænkes
 høres fra den anden Side,
 hvor en Fange føres ind.

Hvem er det? »Hin Mand fra Tarsus«,
 svarer Festus let i Tonen,
 mens han vugger sig paa Tronen, —
 »romersk Borger, hører jeg.

Eders gode Farisæer
 paa hinanden er i Totten,
 klage ham som Nazaræer, —
 Talen er om Gudsbespotten:
 det er ikke Ting for mig!

»Jeg forstaar mig ej paa Guder, —
 de skal have skabt os Alle,
 og det kunde sig dog falde,
 Guderne dem skabte vi!
 Nok om det, — men I er kyndig,
 I er en Rabbiner næsten!
 Paulus hedder han forresten,
 og jeg tror ham ej saa syndig, —
 Kong Agrippa, døm nu I!«

See, der staar den bundne Paulus!
 Han har ingen Tjenerskare,
 ingen glimrende Tiare,
 ingen nubisk Æresvagt;
 men hans Blik, det dybe, klare,
 synes komme fra en Trone,
 og det er som Engles Skare
 har en Glands fra Livets Krone
 om hans blege Hoved lagt.

Nu han slaar til Lyd med Haanden.
 Om sin Ungdom han fortæller;
 for Agrippa han sig melder
 som en nidkjær, jødisk Mand.
 »Jeg var selv en Farisæer,
 i min egen Retfærd lullet,
 raste mod de Nazaræer,
 fulgte dem til Fangehullet,
 lyste dem i Lovens Band.

»Men paa Vejen til Damaskus
 straaled mig et Lys imøde,
 mere stærkt end Sole gløde,
 Himlen stod paa viden Gav!
 Og en Røst imod mig talte,
 altid kan den Røst jeg høre, —
 det var Jesus, som mig kaldte,
 da det raabte i mit Øre:
 Hvi forfølger Du mig Saul!

»Derfor, hvad Profeter varsled,
 vidner jeg for Smaa og Store:
 Han, hvem vi til Synder gjorde,
 Jesus — er Guds rette Christ!

Kalken fyldtes ham til Randen,
 lide skulde han og bløde,
 men jeg veed, han er opstanden!
 og med ham skal alle Døde
 rejses op — det tror jeg vist!«

»Raser Du? Du raser Paulus!«
 raaber Romeren forfærdet:
 »Det er Galskab, Galskab er det,
 al din Lærdom gjør Dig gal!«
 Men Agrippas Pande glattes;
 halvvejs med en Lærlings Mine
 hvisker han: kun lidt mig fattes,
 i at blive en af Dine, —
 vil Du mere, Paulus, — tal!«

»Hvad saa fattes, Kong Agrippa,
 — lad mig dette Ene sige, —
 Gid i Alt Du var min Lige,
 kun paa disse Lænker nær!
 Gid det Verdenshav, Du foer paa,
 maatte miste Trylleglandsen,
 gid Du troede Ham, jeg tror paa, —
 o da greb Du efter Krandsen,
 der er Skam og Lænker værd!«

— Bort af Vagten føres Paulus;
 fjernt endnu hans Lænke klirrer;
 efter ham Agrippa stirrer;
 der blev tomt i Festus' Hal.

Berenike synes tøve

midt i Alvorstankers Flokke, —
 kunde dog ha'e Lyst at prøve,
 om det var saa svært at lokke
 denne Helgensjæl til Fald.

Endelig ta'r Festus Ordet:

»Var han ikke romersk Borger,
 var jeg fri for disse Sorger, —
 nu maa han for Neros Dom!

Naa, men« — rask sig Værten rejser —
 »nu ilav med Bacchus' Fylde,
 høje Gjæster! lad os hylde
 vor guddommelige Kejser, —
 min Falerner er fra Rom!«

Cæsarea, Cæsarea!

med det stolte Navn paa Panden,
 marmorblank som ingen anden
 Romerstad paa hellig Jord!

Seer Du Skuden hist i Havnen,
som just nu har hisset Sejlet?
see, nu har den Fyret pejlet,
nu har Stormen den i Favnen!
Der er Paulus med ombord!

Snart han skal for Neros Rasen
mod en aaben Himmel smile;
han, som aldrig gav sig Hvile,
hvile i sit Martyrblod.
Men hans Ord skal evigt mindes,
til Guds Rige bygge Broen;
og hans Rasen, — den skal findes
overalt, hvor Christus-Troen
i et Hjerte fæster Rod.

Ydre Mission.

Naar Svenden gaar i Kampen
for Folk og Fædreland,
og trodser Dødningdampen
det bedste som han kan, —
da bede vel hans Kjære
om Sejr for Land og Hær,
og hjælpe ham at bære
al Krigerens Besvær.

Men naar paa vilde Strande
Guds Riges Hær staar Vagt
i fjerne Hedninglande
om Korset uforsagt,
maa døje Sydens Hede
og Nordens Snee og Is, —
skal vi da ikke bede
og hjælpe ligerviis?

Er ej vor egen Sejren,
og vort hvert Nederlag!
Er ej Guds Ark i Lejren
med Korsets dyre Flag!
Skal vi med Elis Sønner
fra Helligdommen fly,
og ej med vore Bønner
til Kampens Herre ty!

Ak hvor dog Lyst til Freden
har taget os med Vold!
Ak hvor dog Kjærligheden
er bleven død og kold!
Ak hvor dog vore Tanker
har snævre Stier traadt!
Ak hvor dog Hjertet banker
for vore Brødre smaat!

Op Venner, kæmp i Aanden
i Hedningdysten med!
Luk Hjertet op og Haanden,
skik Bud og Hjælp afsted!
Kom, lett' de Vaabenføre
den strænge Nattevagt —
lad Verden see og høre,
vi er med dem i Pagt!

Indre Mission.

I Herrens Vingaards-Svende,
de sidste med de første, —
hvor er der mange Ranker,
som efter Næring tørste!
Der er saa mange Vildskud,
som ædle Safter tære!
mangen gold og tørret Kvist,
som Druer kunde bære!

Der er saamange Sjæle,
som mellem Torne hildes,
der er saamange Vunder,
som trænge til at stilles.

Der er saamange Smaafolk,
som trænge til at støttes,
og saa mange brudte Baand,
der trænge til at knytttes.

Har Herren ikke sat os
til Rankerne at passe,
og rakt os Lugekniven
i Lovens Ord det hvasse,
og viist os Livets Kilde
til tørre Skud at kvæge,
og bragt os Kjærlighedens Baand
til Brudd og Brist at læge.

Til Arbejd, Herrens Svende,
til Arbejd med at grave
og vande og beskjære
og binde op hans Have!
Til Arbejd i at elske
med meer end Ord og Tunge —
hører I, Han kalder lydt
paa Gamle som paa Unge!

Naar Skyggerne da falde,
og Kniv og Hakke lægges,
og trætte Hænder hvile,
mens Nadverbordet dækkes,
da kommer Vingaardsherren
og rører Aftenklokken —
Herre, tag da med til Bords
os Smaa i Arbejdsflokken!

Spejling.

Naar Midsommersolens Straaler
til Skovens Løngange naae,
da bære de tusind Blade
tusind Solbilleder smaa.
Saa lyser Frelserens Billed,
i hvor det kastes ind,
i tusind fattige Hjerter,
i mangt et bedrøvet Sind.

Og som hint Himlens Stor-Lys,
hvor Bølgen gaar mod Kyst,
binker med tusind Smaalys
paa Havets bævende Bryst, —
saa spejles Frelserens Billed
i Sjælenes dybe Grund,
og hvor det Billed gribes,
faar Hjertet en gylden Stund.

Han spejles i fulde Strømme,
og i den lave Strand;
med Mosens plumrede Vande
tager til Takke Han!
Ja, ejer Du blot en Taare
til Bod for Fald og Fejl,
den ene brændende Draabe
kan vorde Guds Naades Spejl.

III.

BLANDEDE DIGTE.

"Foraar begynder".

1879.

Jeg længes efter Foraar!
Den Vinter er saa lang og haard, —
hvorfor vil ikke Solen
ham sætte Gyldenstolen
for Døren, saa han gaar!
Men Sneen griner, Vold ved Vold,
mens Brændestakken tømmes,
og Ovnene bliver kold.

Jeg længes efter Lærken!
Den fryser om sit Sangerbryst;
jeg veed den er derude, —
men bundet til sin Pude
den sparer paa sin Røst.
Dog er der Fleer end Lærken graa,
som i sin trange Rede
lod Sungen gaa istaa.

Jeg længes efter Stæren!
 Den kjække Svend faldt og i Døs;
 han tyst sig indemurer,
 og trevent kukelurer —
 han er saa arbejdsløs!
 Men gid vor arbejdsløse Flok
 ved Solvejr var saa flittig, —
 da fik den Føden nok.

Jeg længes efter Gjøgen!
 Thi Uhret kukker ganske rart, —
 men tælle Lykkens Timer,
 naar Vaarens Klokke kimer,
 det har dog bedre Art:
 Den ta'r sig Moderpligten let,
 men gjør det af med Krybet,
 og det er dog honnet.

Jeg længes efter Blomster!
 Den kjære Julerose hvid
 har været ene om'et,
 mens Stormene har trommet
 nu snart en evig Tid.
 Og vel kom Vintergjækken frem,
 men gjække just den vilde
 med Vinter mere slem.

Jeg længes efter Spirer!
Thi Spiren, som mod Lyset vandt,
som rørtes under Mulde
trods Storm og Vinterkulde,
den er min Prædikant:
om Skaberkraft! om Fadertugt!
om Død og om Oprejsning!
om Liv og Livets Frugt!

— De Jævnøgns-Storme larme,
men Almanakken raaber: Vaar!
At Foraar nu begynder,
den dog med Rette spaar.
Thi Stormen er Begyndelsen,
og Vaaren kom ej uden den!
Lad storme da fra Østen, —
det er Johannes-Røsten
foran Velsignelsen!

Børn.

Hvor kan et Barn dog glæde sig
ved Paasketid til Jul,
og midt i Julesneen
til Bøgens grønne Skjul!
og baade Vaar og Sommer
til det at blive stor, —
naar først den Storhed melder sig,
har Haabet færre Ord.

Hvor er et Barn dog sorgløst
og trygt for dagligt Brød!
det regner ned fra Himlen,
det faas paa Moders Skjød!
Blot Næbbet op som Fuglene,
og saa et lille Pip, —
da kommer Føden flyvende,
og nappes i en Svip.

Hvor er et Barn dog Demokrat
 i baade Ord og Hu!
 Baron og Malkepige
 faar samme jævne Du!
 Den Simple med den Fine
 er lige nær til Ven,
 faar samme glade Øjekast,
 faar samme Kys og Skjænd.

Hvor er et Barn dog troende,
 saasnart det faar Besked!
 De veed (saavel som Sokrates),
 at Ingenting de veed.
 Fortæl dem om Vorherre,
 fortæl om Hest og Ko, —
 Alt er dem lige underfuldt,
 og lige let at tro.

Hvor er et Barn dog heelt sig selv
 i baade Fryd og Vee, —
 parat til Taarestømme,
 og rede til at lee!
 Et Blik hvis Blink, et Smil hvis Krus
 slet ingen Løndom har,
 et Sind saa gjennemsigtigt
 som Dammens stille Glar.

Af en Opera.

I. Laugenes Fanetog.

Enkelt Røst.

Hvem bygger Ridderen en Borg?

Kor.

Vi Murere!

Naar Stenene er hugne
 og Maalene er stukne,
 vi lægge Grunden dybt og vel,
 og rejse da et kunstigt Fjeld
 med Taarne og med Tinder!
 Af Ilden selv de Stene smaa
 blev hærded til mod Ild at staa,
 naar kløgtig Haand dem binder.

Enkelt Røst.

Hvem sætter os saa Taget paa?

Kor.

Vi Tømrere!

De stærke Ege skrælles,
 med dem skal Borgen tjældes!
 Vi save dem, vi ave dem,
 vi hejse dem, vi rejse dem,
 og plante Krands-Faner!
 Fa'r Noah var en Tømmermand,
 Sankt Joseph han var ligedan,
 saa vi har gode Aner!

Enkelt Røst.

Hvem skaffer os saa Træværk i?

Kor.

Vi Snittere!

I Højeloft og Kamre
 vi høvle og vi hamre!
 Med Sav og Bor og Tommestok
 vi tavle Gulv af Bræt og Blok,
 og snitte Loftets Planker;
 saa snedkre vi dem Bord og Bænk,
 og smykke baade Skab og Skjænk
 med Roser og med Ranker.

Enkelt Røst.

Og hvem vil skaffe Brød paa Bord?

Kor.

Vi Bagere!

Den Sæd I gik og mejed
 kan I hos os faae vejet,
 og vi har altid dagligt Brød,
 mens Ovnens blusser varm og rød,
 saa vi kan ikke klage!

Det gaar os bedre nu mintro
 end Staklen hos Kong Farao, —
 vi mele vores Kage!

Enkelt Røst.

Men hvem gjør Riddersmanden glad?

Kor.

Vi Kypere!

Naar Sulefad han vrager,
 og Vildtet ej ham smager,
 vi skjænke ham den gyldne Vin,
 som selv drak Sommersol ved Rhin, —
 da kommer han til Kræfter!
 Han klapper paa sit gode Sværd,
 og sjunger om sin Manddomsfærd,
 — kom Brødre, følg ham efter!

II. Sang.

Jeg fanged engang en ædel Falk;
men Fængsel hued den ikke!
Den hugg' med Næbbet i Bord og Balk,
vilde hverken æde eller drikke.

Ilde den tyktes om Hættens Baand,
den led ej Bjældernes Klinge;
og rakte jeg frem min Fyrstehaand,
saa hakked den efter Ringen.

Nu fra min Haand den sætter i Sky
saa kjæk og kry!
Sin Frihed kunde den tage;
den kunde mod Fjeldets Tinde fly,
men altid den vender tilbage.

— Jeg fanged engang en ædel Falk
alt med mine raske Svende, —
hvo veed, der kommer engang den Dag,
jeg tæmmer vel ogsaa hende!

III. I Kongens Kjøkken.

Terner og Svende.
 Brygge, bage,
 koge, smage, —
 hvilke travle Højtidsdage!
 Blot han Ryggen vende vilde,
 saa skal vi ha'e Kjøkkengilde!

Overkokken.

Er Alting blankt, parat, galant?

Koret.

Bevares!

Overkokken.

I veed, at der paa ingen Kant
 maa spares!

I.

Jeg er saa god en Potentat
 som nogen Hersker i sin Stat!
 Ved Arnens røde Lue
 og med min hvide Hue,
 regjerer jeg med Sleven
 som Kongen eller Greven.

— Hejda Piger, gjør lidt Nytte,
 lad mig se, I holder Bøtte!

Ternerne.

Alt præcis som I befalte,
 slidt vi har, fra Hanen galte!
 Krusene er blankt polerte,
 og paa Bordet opmarcherte!

Overkokken.

2.

Jeg er saa god en Troubadour
 som Nogen i et Jomfrubur!
 I mine Pigers Klynge
 jeg lader Kjedlen synge,
 forførende, betagende,
 snart rørende, snart klagende!
 Og naar min Fløjte klinger,
 flux Kjøkkendrengen springer!
 — Hejda Dreng, I maa flyve,
 I fordømte Sukkertyve!

Svendene.

Alt præcis som I befalte!
 Cypervin i Is vi svalte,
 Tærten fik Makron i Bunden,
 Grisen har Citron i Munden!

Overkokken.

3.

Jeg er saa god en Mesterkok
 som Nogen i den hele Flok!
 Mit sidste Mesterstykke
 idag vil gjøre Lykke:
 En Sukkerborg, hvis Taarne
 af Mandeldejg er skaarne,
 med Tag af blanke Druer
 og med Orange-Buer!

— Har Kagedejgen rasket sig?

Koret.

Den glindser!

Overkokken.

Og Kokkene har vasket sig?

Koret.

Som Prindser!

Fyens Hegn.

Der vinder sig om Fyens Land
et Baand af høje Hækker,
et Hegn, som gaar fra Strand til Strand
i Tusinder af Rækker;
som deler Øen Plet for Plet
i lutter grønne Ruder, —
tærner som et Tavlebræt
til Brug for høje Guder.

De Hækker stænge godt og vel
for Kø'r og Faar og Gasser,
men lukker ogsaa som et Spjæld
for Støv i skjøne Masser;
saa Vandreren maa sukke tidt
bag disse grønne Skodder:
Blot man kunde skimte lidt
af Mark og Skov og Odder!

Men hvor saa Hækken skjæres ned,
 at Sæden ret maa voxer,
 dêr aabner sig en Herlighed
 bag Vogterdreng og Oxe;
 da blinker frem med Ø ved Ø
 den friske, salte Vove!
 hvide Gavle trindt sig strø
 bag hele Humle-Skove!

Og selv naar man er indeklemmt
 som mellem Vingaardsmure,
 man sander, der er Rigdom gjemt
 i disse Fuglebure!
 Et Væld af frodig Blomstervæxt,
 et Blad af Danmarks Skjønhed!
 Hver en Aarstid har sin Text,
 sin Blomst, sin Frugt, sin Grønhed.

Den vilde Rose skjær og reen
 faar Glands af Solens Naade,
 og Hyld og Hassel og Syrén
 faar Lov sig selv at raade;
 og mangen Urt paa Skrænten lav
 faar Deel i Lysets Strømme, —
 skjøndt Skarntyderne gjør Krav
 paa Masse-Herredømme.

Og naar da Gyvelbuskens Flor
sit blanke Guld udmønter,
og Fugle-Ungen bliver stor,
og Klokken Græsset pynter:
da fletter sig i Høstens Krands
den dunkle Brombær-Ranke;
Bærret faar sin Lød og Glands,
den sorte, fugtig-blanke.

Og Nødden rasler fra sin Kvist,
og Solens Bane helder,
og hvide Sne-Bær her og hist
Familiens Komme melder.
Da viser Hækkens Sne-Mur Vej
fremad mod Kirkebyen, —
uden dem var Fyen ej
det rette grønne Fyen.

Uglen og Smaafuglene.

Uglen.

Jeg er Vidsommens Fugl!
 Jeg veed paa en Prik, hvordan Verden blev til,
 — det er Kræfternes Spil,
 og jeg kan bevise det om jeg vil!
 Menneskelivet (det er nu givet)
 er en rindende Elv,
 som uden Kilde har gjort sig selv!
 og naar vi over Gravene tude,
 saa er den Historie ude!
 Nødvendighed er det Heles Tap,
 og Ondt og Godt, det er hip som hap,
 ganske som Gassen
 Maskinprodukter — af Hjernemassen!
 — Og hvad ej man kan se,
 det er fix Idee —
 hvem vover at le?

Bliv mig fra Livet, I luftige Kram,
 Ve Jer, kunde jeg blot se Jer —
 I skulde baade faa Last og Skam!

Har I ej den fjerneste
 Respekt for Videnskaben — veed I da ej,
 at jeg
 er Fremskridtet, just det moderneste!

Smaafuglene.

Jo, det er netop derfor, vi maa dig drille;
 var du ej saa moderne, tav vi stille.
 Vi kjender dog lidt til en anden Ugle,
 en af de rette Vidskabs-Fugle,
 som øged i Ydmyghed Tankens Styrke
 og fik Magt til at skue klart i Mørke.
 Hun bygged i Kirkens Taarn sin Bo,
 men Kirken selv lod hun kjønt i Ro;
 og har hun sin Jagt derudenfor,
 hun hyler dog aldrig ad »Fadervor«,
 har ingen Lyst til at slukke med Vingen
 Altarlysene — det er Tingen!

Uglen.

I Fjanter,
 det er Jer, der er lyssky Obskuranter,
 mine Øjne er noget bedre end jeres
 og jeres Vorherres!

Smaafuglene.

Kom endelig ej i Lidenskab,
moderneste Fru »Videnskab«!
Kunde du bevise, at Alt var Løgne,
at Intet er til
af Lysets Verden og Lysets Spil,
fordi ej det kan sees med Ugle-Øjne, —
da spared du vist din Vredes Ild!

Mit Piletræ.

Mit Piletræ, du fryder mig
med dine lette Vifter,
og selv i Vintrens Nøgenhed
din Skjønhed ej du skifter!
De andre staa saa mørkt og sort,
men du er lys og munter;
du vinker med din gule Kvist, —
jeg kjender godt fra Banken hist
de lette Fjeder-Bundter.

Og naar ved Solfald fint og blødt
du tegner dig mod Himlen,
du tykkes mig en Kunstnersjæl
imellem Hverdags-Vrimlen!
Et Vindpust gjør dig bævende,
en Storm kan ej dig kue, —
du staar saa rank, saa svævende,
og tykkes mig saa levende
i Aftnens stille Lue.

Og, skal jeg lægges her i Grav
i Landsbykirkens Skygge,
da hvisk mig du et tyst Farvel
fra Jorden og dens Lykke!
Bring Hilsen med dit Bladegang
fra Haven og dens Gammen,
stem i med Kirkeklokkens Klang, —
vi to har dog saa mangen Gang
seet Nedgangs-Timen sammen!

Herodes' Død.

Om Jericho de sidste Straaler sank,
igjennem Palmelunden sødt det lufter,
og Balsambuskens stærke Vellugt dufter,
mens Maanen over Jordan stiger blank.
Men i Paladset er der Bylders Stank,
skjøndt Nattens Aandepust har aabne Veje:
Herodes ligger paa sit sidste Leje.

Han ligger der i Ormes Bøddelvold,
de fandt Herodes, før de fandt hans Kiste;
han ligger der, han hvem Alverden priste,
som Judas Steenørk, hed og guld og gold.
Til Sundhedskilder fo'r han mangefold,
sidst til det døde Hav i lange Uger;
nu er han selv et Hav, hvor Døden ruger.

Men slukt er ikke Ilden i det Blik,
 der skinsygt Mariamne saae tildøde,
 der herskesygt saae trende Sønner bløde,
 der hykled Taarer, mens paa Rov det gik;
 der havde Kulden af et Dolkestik,
 der havde Gløden af en Tigers Øje, —
 nu flakker det i Hallen om med Møje.

Det søger til Augustus' Billed hen,
 hans Lykkes Smed, hans høje Læremester;
 han mindes Capitolets stolte Fester,
 da Cæsar lagde Purpur om sin Ven!
 Ved al sin Kløgt han smiler fast igjen:
 thi Søjlen, som maa nu Augustus bære,
 blev rejst engang Antonius til Ære.

»Ja det skal kjendes, at min Kløgt var stor!
 Om Kong Herodes, om hans Magt og Vælde
 skal mine Templers Søjlepragt fortælle,
 skal Sagnet vandre vidt i Syd og Nord.
 Højt over Jakobs Æt nu Edoms gror,
 og skal jeg dø, saa skal min Ligfærd spørges,
 og meer end over David skal der sørges.«

I Krampe bæver han, kun ej for Gud,
 han ryster, men kun ikke for sin Dommer.
 »Salome!« gisper han; — Salome kommer —
 »hør Kongens Vilje, hør din Broders Bud!
 Af Guld min Sarkofag skal hamres ud,
 og Galler og German i Vaaben følge,
 og Virakskyer over Toget bølge!

Og Hyl skal blandes med Trompetens Hvin,
 naar til Heródion med mit Lig de fare,
 og Klage-toner skal fra Fjeldet svare!
 Men det er lidt for lidt med Sækkelin
 og lejet Graad.« Og med en Djævels Grin
 han hvisker: »Thi jeg veed jo, naar de græde,
 fordi Herodes dør, den Graad er Glæde.

Det piner mig. Men nu, Salome, hør!
 Af al Judæas Fornemste og Bedste
 jeg stævned hid til Jericho de Fleste:
 dem la'er du Alle dræbe, naar jeg dør!
 Da skal der grædes vel som aldrig før.
 Salome, ha, Du blegner som en Lilje,
 husk, hellig er den Dødes sidste Vilje!«

— Stiv staar Salome ved sin Broders Seng,
 hvid som dens guldindlagte Filsbeenstøtte:
 til hine Tider Tankerne sig flytte,
 da blandt sin Slægt Herodes slog ifleng.
 Det dirrer i en gammel Hjertestreng:
 Min første Husbond lod Herodes dræbe, —
 ha, kunde dræbe ham min Kvindelæbe!

Og med et eget Smil hun bryder ud:
 »Store Herodes! det skal Alle sige,
 i Grumhed var du stor og uden Lige,
 thi lyder jeg i Alt dit strænge Bud:
 Af Guld din Sarkofag skal hamres ud,
 og Virakskyer over Toget bølge,
 og Galler og German i Vaaben følge!

Men Broder! mellem dem der stod dig nær,
 — om hendes Barm stærkt Silkens Folder bølge —
 er der Saamange, som kan ikke følge!
 ej Josef, der mit Hjerte var saa kjær,
 ej Alexander, ej Antipater,
 ej Aristóbulos, saa bittert savnet,
 ej Mariamne, hvem engang du favned!«

Der gaar en Skjælven over Kongens Bryn,
en Fraade skummer om den visne Læbe.
Hvert Navn er Navn paa Sønner han lod dræbe,
i hvert et Navn der er et Hævnens Lyn.
Men Alt sig samler til et Rædselssyn:
eet blodigt Navn kan fælde ham, det sidste:
Ved Mariamnes Navn hans Øjne briste.

I Bergen.

Et Blad af Kong Christierns Saga.

I.

Om Bryggen er der Tummel og Markedsliv
 og Støj,
 hvor Trannen og Tjæretønden sveder;
 der høres baade spanske og danske Halløj,
 og lybske mellem hollandske Eder.

Hvor Pakhus staar ved Pakhus med mangeluget Gavl
 som vældige Oldenborrehuse,
 fra Kjøbmandsskuden Tønderne sættes i Stavl,
 mens lystige Drøjheder suse.

Og Norrlands-Jægten hilser fra Hjørungavaag,
 og Havstrilen tæller sine Fiske,
 og hist er der sodede Kjedler ikog
 og Latter om de tjærede Diske.

Og Graamunken syner de drabelige Torsk, —
 med Kjøbet vil han ej sig forhaste
 han priser sig lykkelig ved at være norsk,
 i Bergen kan man nemt holde Faste.

Og Kramvarer bydes og Skillingerne gaa,
 og Piber og Trommeslaaer støjer;
 og Vossejenten lader sig en Brudekrone spaa,
 og lytter hvor Narren gjør Løjer.

Og højt bag det græsgrønne Jerngitters Ly,
 paa Steentrappen udenfor Huset,
 der sidde de Mødre og sømme og sy,
 mens Gamlingen nipper til Kruset.

— Men Havtaagen falder og det mørkner
 saa smaat,
 kun højere de Markedsgjæster summe;
 paa Fisketorvet flyder det med alleslags
 Vaadt,
 med Regn og med Mjød og med Mumme.

Nu blande sig i Sværmen to kappesvøbte
 Mænd,
 to Ædrü mellem ravende Tossier;

det kjendes paa den Ene, han fører Sværd
ved Lænd,
fra hans Hue en Ørnefjer trodser.

Og en og anden Krigsmand hilser dem med
Agt:
det er Christiern og hans Kansler, de Tvende!
Men Rytterkappen dølger den fyrstelige
Dragt,
de Færreste kan Kongesønnen kjende.

»Men sig mig dog, Hr. Erik!« saa bryder
Prindsen ud,
»monstro hun er saa favr som I beretter?
Og er vel hendes Skjønhed en Nat med
Stjernes kud,
eller daglys som Danmarks grønne Sletter?«

»Ja,« svarer tyst Prælaten, »jeg lover kun
lidt,
og Dommen Eders Højhed maa fælde!
Lys er hun — men som Natten! som Dag
og Nat i Et,
en Midsommernat mellem Fjælde!«

«Ejej, min gode Valkendorf, I spænder mig
 mintro, —
 det synes, I forstaar at dechiffrere
 den kvindelige Skjønhed med samme høje Ro
 som alle vore Bispers Miserere!«

— Langs Bjerge af Bjælker de styre deres
 Fod,
 i Sildelage Kappefligen fejer,
 til endelig de standse ved en statelig Bod,
 hvor paa Spæret Hollands-Flaget vajer.

Af Sømænd og Gildesbrødre sidder der
 endeel
 paa skurede, læderklædte Bænke!
 det dufter derinde af Bagværk og Meel,
 for Disken staar en firskaaren Enke.

Hendes Kinder er saa røde som Carvillen
 i Høst,
 og ned over Linningen de ligge;
 Øjet det er graat som den hollandske Kyst,
 men paa Blinkfyr mangler det ikke.

Med Kløgt hun bruger sit Vaffeljern,
 og Opvartning Gjæsten ikke savner;

naar hun taler, og Munden gaar som en
 Kværn,
 da males der meer end Avner.

I Gjæsterummet Rytterne sig borde i en
 Krog,
 hvor Lampelyset sparsomt kun falder.
 Mor Sigbrit aabner Døren: »Dyveke dog,
 men hører du da ikke, at jeg kalder!«

Paa Kansleren hilser hun som paa en Kjendt,
 mens Øjnenes Blinkfyr spille;
 den Anden hun betragter lønlig og spændt,
 hun studser -- og Kværnen bliver stille.

»Mor Sigbrit, I bringe os af Vafler en Slump,
 den Herre ønsker Holland at kjende!«
 Hun skynder sig at bringe dem — Haanden
 er plump,
 men et Ror den vel skulde vende.

»Dyveke! Sukker til Herrerne her, —
 lad Vaflerne ej blive kolde!«
 Og Datteren viser sig i Kjøkkenildens Skjær, —
 fra et Udraab ej Christiern kan sig holde.

»Ejej!« raaber Sigbrit, »I søder ikke smaat!
 Kan I sukke Eders Tale saalunde,
 saa kommer I tilhøjboards paa det kongelige
 Slot,
 der trives jo de honningsøde Munde.«

Men Christiern ryster den Jomfrus Haand,
 — meer tør han ikveld ej vove —
 og svarer: Stæk Eders Tungebaand,
 hvo veed — I kan komme til Hove!

Hvad hedder Jer Dotter, saa væn, saa mild,
 hun kan vel Søgningen øge!
 »Dyveke! Taübchen! Duelil!«
 Da vogt den Due for Høge!

Han kaster paa Bordet en Guldgylden hen:
 Det lader jo til, at I mig kjender!
 Guds Dros — jeg tænker, vi sees igjen,
 maaskee før Ugen ender!

II.

Til Trommer og til Fløjte Dandsen gaar
 alt under Raadstu'loftets skaarne Bjælker,
 og mangelen Borgerpige Øjet spjelker
 og heel fortabt i Herligheden staar,
 beundrer Messingkronens gyldne Kugler
 og alle disse Perlehuers Skat,
 og hvordan Fruerlauget Hat ved Hat
 med alskjønns Fuglefjedre ud sig ugler.

Mor Sigbrit troner i en Jomfru-Flok,
 lidt af en Ræddike imellem Roser.
 Jojo I fine Pak, I vilde nok
 hos Kongen gjerne grønne Eders Hoser!
 Men smil kun til ham, gjør Jer honningsøde,
 og hedd kun Rosenkrands og Gjø og Brok,
 og knejs mod mig saa stive som en Stok, —
 jeg tænker vel, de Stokfisk la'r sig bløde!

Men i den ædelbaarne Jomfru-Ring
 staar Norges unge Konge tyst for Skranken,
 dêr holdes mangestemmigt Retterthing
 og ikke ganske uden Hjertebanken.
 Hans frie Væsen, ridderlige Skik,
 hans kjække Holdning og hans Falkeblik
 faar mangan Smaafugls Hjerte til at bæve —
 et Ord, et Nik kan Drømmesyner væve.

Nys dandsed han i Menuetten ud,
 Lensmandens Datter var den lykkelige.
 Hvem mon der næste Gang faar Kaarings-Bud
 af ham, den kaarne Drot til Norges Rige?
 Mon Jomfru Mette af de Bilders Ætt?
 mon Borgemestrens kjønne Elsebet?
 Trindtom ham Øjne spejde, Læber smile,
 han færdes i en stadig Regn af Pile.

Men som en Orlogsgut fra Mastens Top
 er højt paa Udkig Christierns brune Øje,
 og da Musiken atter spiller op,
 mod Hallens nedre Væg det spejder nøje;
 dêr kigger bag sin Moders brede Ryg,
 i Egesædet ikke ganske tryg,
 det unge Pigebarn fra Markedsboden,
 imens hun banker Dandsetakt med Foden.

Det sorte Trøjeliv, som slutter tæt,
 er ej af Damask, men dog flandersk Klæde,
 om Barmen snøret med en Sølvkjæde,
 som ender i en Rosmarin-Buket.

Et Skum af Piber krandses hendes Hals,
 og hvidt som Havets, det kan Ingen nægte,
 kun fattigt Hovedguld, men allenfalds
 er hendes Lokkers Guldglands dobbelt ægte.

Til hende styrer Christiern hen i Hast,
 mens Hvisken gaar som i en Skolestue;
 han bukker for den nederlandske Frue,
 og griber Dyveke om Haanden fast.
 Ham er det, Rytteren fra Markedsboden,
 men hvilken Ild i dette Ørneblik!
 Sin Moder sender hun et lille Nik,
 og sætter bly paa Gulvet Silkefoden.

Dø dandse. Fuglelet og fuld af Ynde,
 hun drømmer i hans Arm sin Jomfrudrøm,
 mens trindt af Spørgsmaal fuser ud en Strøm,
 som naar man tager Tappen af en Tønde.
 Men Dyveke har Øre kun for Een,
 for ham med hvem i Dandsen nys hun treen,
 hun seer, hun sandser Ingen — ingen Anden
 end Kongesønnen — og i Kongen Manden.

Sødt klinger Fløjten! Dog end mere sødt
 hans Røst faar hendes Hjerte til at bæve,
 alt mens i Væverdandsen flinkt de væve,
 og Traaden knyttes baade fast og blødt.
 Højt lyser Hallen! Dog fra Christierns Øje
 der gaar et stærkere, et Trolddoms-Lys,
 som kunde varme selv i Dødens Gys
 og som en Vidje hendes Vilje bøje.

Fortumlet synker hun i Egesædet,
 forfulgt af mangt et hvast og haanligt Blik;
 det er som hun har tømt en liflig Drik,
 men en som hendes Moder ej har spædet.
 Hun skimter fjernt hans Daggerts gyldne Hæng,
 Graaværket om hans Vams, Barettens Fjeder, —
 nu blev han borte i det rige Slæng,
 en fornem Jomfru han ved Haanden leder.

Igjennem Pigebarnet gaar et Ryk
 som da i Storm hun stod paa Nordhavs-Skuden:
 hun seer sig hjemme, gjemt bag Kjøkkenruden
 hun skurer Borde bag den sorte Brygg!
 Kan sine Drømmevaner bort hun skure,
 naar denne Aftens Guldglands svinder hen.
 »Saa vaagn dog Barn! Han kommer nok igjen, —
 riv du kun ned de gamle Kræmmerbure!«

Og Prindsen kommer, — ja før Sigbrit venter.
 Thi knap er Kjærte-Dandsen vel forbi,
 før mellem Slæb han baner sig en Sti,
 og anden Gang fra Slaget Duen henter.
 Hun rødmer, da til Bygdefelens Klang
 med Axel Tordsens Vise Dandsen endes,
 og Christierns brune Øjne møde hendes
 med Gjenskin af den veemodsfulde Sang.

— Alt længe baade Ridderskab og Raad
 har taget til sig af de blanke Stobe,
 og tømt dem ganske vel til sidste Draabe;
 nu bæres frem et Drikkekar, en Baad,
 til Stævnen fyldt med Rhinskvin af den bedste;
 og da Musiken tier med sit Spil,
 maa Kongen drikke sine Værter til:
 kjært var det ham sin gode Stad at gjæste!

Men før han tømmer Baadens sidste Rest,
 han hvisker: Skjønne Dyveke, til Lykke
 med Mødet her, og det paa Bergens Brygge,
 — men næste Gang, saa er I Kongens Gjæst!
 Og til Besegling, følg mig nu i Glandsen
 af disse Festensblus for tredje Gang,
 og gid den Fart da var som Livet lang!
 — Spil op I Svende, giv os Møllerdandsen!

III.

Dyveke gaar til Fjeldet:

Sig mig Fjeld!

Naar Solen morgenkraftig dig forgylder
og tæt i Purpurkaaben hyller

 din nøgne Top,

og løfter dig af Taagehavet op,
og gjorder dig med Straalebelte, —
hvor kan du Andet da end smelte!
hvor kan du Andet da end raabe,
gjemt i hans kongelige Kaabe,
til Hav og Dal, mod Nordens Pol:
Han elsker mig, min høje Sol!

Dyveke gaar til Elven:

Sig mig Elv,

du som saa livsglad bugter dig og vinder
langt bort fra Kløftens trange Minder
 og Dalens Lyst, —

naar Havet kalder med sin Kongerøst
 og Kæmpen vinker dig at komme,
 er da din Barndom ikke omme?
 Og kan du Andet da end haste
 og i hans Favntag blindt dig kaste,
 selv om du tabe skal dig selv
 og høre op at være Elv!

Dyveke gaar til Klostret:

Sig mig Munk —

nej sig mig Intet, du forstaar det ikke!
 Du som er glad, naar du kan tigge
 dig Posen fuld,
 har du Forstand paa Kjærlighedens Guld?
 Du som er glad i viet Fængsel,
 har du Forstand paa Elskovs Længsel?
 Ak, var du ung og varm og Kvinde
 og kjendte Flammerne herinde,
 for ham du døjed Spee og Spot —
 hvad kan jeg for, at han er Drot!

Mand overbord.

Gyngende skjød sig Briggen
afsted med vinget Mod;
stærke Bølger rørtes,
men Farten var god.

Med Skibsdreng og Skibshund
var vel en Snees ombord;
blandt dem var Jørgen Brask,
der som Jungmand fór.

De Andre kaldte Jørgen
en durkdreven Fyr;
i hans mørke Øjne
stak baade Barn og Dyr.

— Vild og uregerlig
han var, fra han blev fød;
Fad'ren var paa Sognet,
og Mod'ren var død.

Tidlig det naged ham,
hans Fa'r var Fattiglem;
han haded hver en Lykkelig,
der ejed et Hjem.

I Gaarde blev hans Pjalter
af Køteren bidt, —
at Solen skinte paa ham,
det undred ham tidt.

Fugle-Reder plyndred han
som ganske lille Dreng:
han undte ikke Ungerne
den lune, lille Seng.

En Mester i at lyve,
saa vel som i at slaas,
han aad sit Brød med Banden
og salted det med Trods.

Selv, da han gik til Præsten,
var han uvorn og vild,
skar Ansigt bag hans Skulder,
og grinte dertil.

Kun da han stod paa Kirkegulv,
og Præsten bad en Bøn,
og talte om den tabte,
men gjenfundne Søn;

Da plired han med Øjet, —
mon Ansigt han skar?
Eller pinte ham Lyset
fra Kirkerudens Glar?

— Saa kom han til en Skrædder,
skulde lappe og sy.
Før Maaneden var omme,
han rømte af By.

Tog Hyre paa en Engelskmand,
som netop skulde gaa;
lærte flinkt at koge, —
blev selv lige raa.

Før Aar og Dag var omme;
han havde seet sig om;
kun aldrig seet mod Himlen,
eller tænkt paa Død og Dom.

Ombord han smagte Tampen,
iland des mere Grog;
ødte sit Gods med Skjøger,
eller raved i Flok.

Saa laa en Stund han ledig,
kun ledig ej i Ondt;
sjoved som han kunde bedst,
og støved Havnen rundt.

— Da kom han her paa Briggen,
og til en brav Kaptain:
Jørgen saae saa sulten ud!
og var fra hans Fødeegn!

Hans Ord, det var ham Solskin;
sad Knøsen tvær og mut,
talte han om Højby Strand, —
dér slog de begge Smut!

Eller saae ham i Øjet,
og strøg hans brune Kind;
den Godhed varmed Jørgen
i Hjertet dybest ind.

— Hver Søndag tog Kaptainen
sin gamle Bønnebog,
og læste i Kahytten
en Text og nogle Sprog.

Nødig gjorde Jørgen
Kaptainen imod —
men endnu mere nødig
han gjaldt for from og god.

Og sjeldent man ved Andagten
saae Jørgen Brask;
var han der, da stod han
koldsindig og dvask.

— I Morges var Vinden
sprunget om til Nordvest;
daarlig Stund til Andagt
i denne skrappe Blæst.

Dog efter gammel Vane
Kaptainen gjorde Bøn,
og læste for af Lignelsen
om den fortabte Søn.

Og Folkene de hørte,
alt som de kunde bedst;
En tænkte paa sin Kjærest,
En paa sin Lønnings-Rest.

En Tredje drejed Skraaen,
og saae sig gnavent om;
de Færreste gad vente,
til Fedekalven kom.

Om Skipperen blev mindre
hans Tilhører-Ring;
han vilde Ingen tvinge,
og lod som Ingenting.

Han tænkte, mens han læste:
Gjør Flokken sig studs,
saa prædker jeg for Fiskene
som Sankt Antonius!

Nu var han dér, hvor Sønnen
er kommet paa Vej:

»Fader! jeg har syndet
mod Himlen og mod dig!«

Da hører han omkring sig
som Hulken og Graad —
fra hvem? Fra En paa Dækket —
mon Nogen var kaad?

Ned i Kahytten tumler
hans egen Jørgen Brask,
han som altid stod
saa koldsindig og dvask.

Hvergang han syntes skulke
fra Søndagens Bøn,
gjennem Lysnings-Lugen
han lytted iløn.

Og da igjen han hørte
om den fortabte Søn,
da saae han Landsbykirken
og hørte Præstens Bøn.

Af al hans Hjertes Haardhed
som af en Muslingskal
der løste sig en Perle
ved Angerstaarens Fald.

Og tusind glemte Frøkorn
skød op om Jesu Navn,
og troende han kasted sig
i Kjærlighedens Favn.

Var det den samme Jørgen,
hint vantrevne Skud,
som hulked: »Jeg har syndet
mod Himlen, mod Gud!«

Var det den samme Jørgen,
der rysted som et Siv,
og skrifted i Kahytten
sit jammerlige Liv?

Hvem Barnet kom i Øje,
hvem Troen kom i Bryst,
alt mens hans Skipper peged
paa Naadens høje Kyst?

Var det den samme Skude,
som saa slingrende fór?
Ja, Skuden var den samme,
men vendt var dens Ror!

— Det mørkned, og det kuled
alt meer og mere op;
Merssejl skulde rebes
af en forvoven Krop.

De Andre, de trykked sig,
men Jørgen bød sig til.
Kaptainen sagde rolig:
»Lad Jørgen, om han vil!«

Og Ungersvenden entred
derop som en Kat,
og rebed og beslog
i den bælgmørke Nat.

Deroppe just ved Korset,
hvor Raa krydser Mast,
der hang han som hin Røver,
Guds Kjærlighed holdt fast.

Han maatte Hænderne folde
og bede Røverens Bøn:
»Tænk paa mig i dit Rige,
Du Guds eenbaarne Søn!«

Det syntes ham han hørte
igjennem Stormens Brag
Frelser-Røsten svare
hint salige »Idag!«

Og just da Jørgen atter
havde Foden paa Dæk,
kom en fraadende Braadsø
og skylled ham væk.

Det hørtes knap i Bølgen
den sagte Smule Pladsk;
Rorgængerens saae udefter:
»Dér gik nok Jørgen Brask!«

Men hvem stod til at redde
i denne barske Sø!
Briggen maatte fremad,
og Jørgen maatte dø.

»Mand overbord« fløj Buddet
fra Rios hede Strand, —
jeg tænker, mellem Guds Engle
det klang som »Sjæl iland!«

Oplysninger.

I »Lægevidenskaben« — S. 19 — er her i Samlingen tilføjet tvende Slutningslinier; i Sangen ved Kirke-Indvielsen — S. 44 — to (ved selve Højtideligheden udeladte) Vers.

Digtet »Mand overbord« — S. 123 ff — er i sine Hovedtræk grundet paa en virkelig Tildragelse.

Forf.

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PT
8165
R52K3

Richardt, Ernst Christian
Kantater og digte

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 05 05 10 017 2